

NOVICE IZ NEWS FROM GEODETSKIH DRUŠTEV PROFESSIONAL SOCIETIES

54. Geodetski dan: Geodezija brez meja

Ljubljana 18.-19. november 2026

Letošnji 54. Geodetski dan bo organiziran 18. in 19. novembra 2026 na Gospodarskem razstavišču Ljubljana, in sicer bo potekal pod naslovom Geodezija brez meja. Cilj dogodka je združiti stroko, gospodarstvo in širšo družbo, kjer se prepletajo znanje, inovacije in odgovornost do prostora, v katerem živimo. Želimo odpreti nove razprave, predstaviti zanimive zgodbe in okrepiti zavedanje o pomenu geodetske stroke v sodobni družbi. Verjamemo, da lahko skupaj premakemo meje – strokovne, tehnološke in miselne.

Vabljeni plenarna predavanja bodo predstavila aktivnosti Evropske okoljske agencije na področju storitev CLMS (Copernicus Land Monitoring Service), ki so ključne za evropske, državne in lokalne odločevalce, saj podpirajo področja, kot so okoljsko upravljanje, prostorsko načrtovanje in prilagajanje na podnebne spremembe. Slišali bomo tudi zanimivi zgodbi geodetov, ki delata v Keniji in Kanadi.

V sklopu Vesoljske tehnologije v geodeziji bodo predstavljeni najnovejši trendi na področju opazovanja Zemlje, dosežki slovenskih satelitskih misij ter aktualni izzivi meritev GNSS v času vse pogostejših motenj signalov. V sklopu Prostorski podatki kot infrastruktura prihodnosti bodo predstavljeni zanimivi praktični primeri možnosti uporabe raznoterih prostorskih podatkov kot podpora raziskavam v arheologiji ter osebam z različnimi invalidnostmi. Predstavljene bodo tudi možnosti, ki jih odpira Geodetska uprava Republike Slovenije preko skupnih pobud za dostop do satelitskih podatkov, sodelovanja v skupnosti GEO Slovenija ter načrtov glede vzpostavitve digitalnih dvojčkov Slovenije. Dan se bo sklenil s slavnostno akademijo, ki bo posvečena izidu 70. letnika Geodetskega vestnika.

Drugi dan je namenjen zemljiški politiki in njeni prihodnosti. Pričeli bomo s sklopom o novostih na področjih katastra nepremičnin, evidenci stavbnih zemljišč, prenovi metodologij ocenjevanja vrednosti nepremičnin. Nadaljevali bomo s predstavitevami analize lastništva nepremičnin v lasti pravnih oseb ter primeri urejanja služnosti pri umeščanju gospodarske javne infrastrukture v prostor. Zaključek bo pripadel razpravi na okrogli mizi Prihodnost zemljiške politike, ki odpira izjemno aktualne teme.

Sveže informacije o dogodku spremljajte na spletnih straneh Zveze geodetov Slovenije – <https://www.zveza-geodetov.si/> in Ljubljanskega geodetskega društva – <https://www.lgd.si/>.

Vljudno vabljeni k sodelovanju in udeležbi.

Doc. dr. Mihaela Triglav Čekada,
predsednica programskega odbora

Katja Tič,
predsednica organizacijskega odbora

Mag. Toni Levičnik,
predsednik Zveze geodetov Slovenije

54. GEODETSKI DAN:

Geodezija brez meja

Ljubljana

18.–19. november 2026

54th SLOVENIAN LAND SURVEYING DAY:

Geodesy without borders

Ljubljana

18–19th November 2026

PROGRAM / PROGRAMME

Sreda, 18. 11. 2026 / Wednesday, November 18, 2026

Program posveta / Programme of the symposium

8.00 **Registracija / Registration**

9.00 **Uvodni pozdravi / Welcome speeches**

VABLJENA PLENARNA PREDAVANJA / INVITED PLENARY LECTURES

Uvodni pozdravi predsednika Zveze geodetov Slovenije, generalnega direktorja Geodetske uprave Republike Slovenije in predsednice Ljubljanskega geodetskega društva / Welcome speeches from the President of the Association of Surveyors of Slovenia, the General Manager of the Surveying and Mapping Authority of the Republic of Slovenia and the President of the local organizing committee

Introduction to the CLMS National Collaboration Programme and relevant CLMS use cases / Uvod v nacionalni program sodelovanja CLMS in primeri njegove uporabe

Claudia Alsager, European Environment Agency, København, Danska

Naši geodeti po svetu

Geodezija v Keniji / Geodesy in Kenya

Primož Kovačič, Spatial Collective, Nairobi, Kenija

Geodezija v Kanadi / Geodesy in Canada

Žiga Zadnik, Ledcor, Toronto, Kanada

10.30 **Odmor / Coffee break**

PREDAVANJA I / LECTURES I

11.15

Vesoljske tehnologije v geodeziji / Space Technologies in Geodesy

Zlata doba opazovanja Zemlje – kako vsakodnevni visokoločljivi posnetki spreminjajo razumevanje prostora / The golden age of Earth Observation – How daily high-resolution images are changing our understanding of space

Prof. dr. Krištof Oštir, UL FGG

Dosežki slovenskega satelita NEMO-HD / Achievements of Slovenian satellite NEMO-HD

Prof. dr. Tomaž Rodič, VESOLJE-SI

Motenje signalov GNSS: koliko se lahko še zanašamo na GNSS? / GNSS Signal Interference: to what extent can we still rely on GNSS??

Izr. prof. dr. Polona Prešeren Pavlovčič, UL FGG

Zanesljiv GeoAI temelji na semantični infrastrukturi / Trusted GeoAI has its foundation in Semantic Infrastructure

Gregor Završnik in doc. dr. Marjan Čeh, UL FGG in Georh

Razprava / Discussion

12.30 **Kosilo / Lunch**

Predstavitev razstavljalcev / Presentations of exhibitors

PREDAVANJA II / LECTURES II

14.00

Prostorski podatki kot infrastruktura prihodnosti / Spatial Data as the Infrastructure of the Future

Zemlja iz vesolja: napredni pristopi k spremljanju prostora s satelitskimi podatki / Earth from Space: Advanced Approaches for Monitoring Space using Satellite Data

Dr. Andreja Švab Lenarčič, Geodetska uprava Republike Slovenije

Aerolasersko skeniranje v arheologiji brez meja / Airborne laser scanning in archaeology without borders

Izr. prof. dr. Žiga Kokalj, Inštitut za antropološke in prostorske študije ZRC SAZU

Geo Slovenija: več kot infrastruktura / Geo Slovenia: Beyond Infrastructure

Matjaž Gril, Geodetska uprava Republike Slovenije

Zemlja brez meja: geoprostorski digitalni dvojček Slovenije – VAIKARDD / Earth without Borders: Slovenia's Geospatial Digital Twin – VAIKARDD

Mag. Erna Flogie Dolinar, Andraž Muhič, prof. dr. Anka Lisec, Geodetska uprava Republike Slovenije in UL FGG

Geodetski podatki kot podpora multimodalni mobilnosti oseb z različnimi invalidnostmi / Geodetic Data as a Support for Multimodal Mobility of Persons with Different Disabilities

Mag. Roman Rener, Marina Lovrić, Jani Demšar, Geodetski inštitut Slovenije

Razprava / Discussion

18.00

Slavnostna akademija, posvečena izidu 70. letnika Geodetskega vestnika / The event celebrating the release of the 70th volume of the Geodetski vestnik

Četrtek, 19. 11. 2026 / Thursday, November 19, 2026

9.00

PREDAVANJA III / LECTURES III

Zemljiška politika / Land Policy

Kataster nepremičnin: izvedba in izzivi / Real Estate Cadastre – Implementation and Future Challenges

Mag. Ema Pogorelčnik, Marko Rotar, Jaka Urbanc, Andrej Hudoklin, Dominik Zupan, Geodetska uprava Republike Slovenije

Evidenca stavbnih zemljišč v praksi: podatkovna podlaga za izvajanje zemljiške politike / The Register of Building Land in Practice: a Data Basis for Implementing Land Policy

Ajda Kafol Stojanović, dr. Damjan Doler, mag. Matija Kralj, Geodetski inštitut Slovenije in Ministrstvo za okolje in prostor

Prenova metodologij ocenjevanja vrednosti nepremičnin v javno korist / Enhancement of Real Estate Valuation Methodologies for Public Sector Acquisitions

Valentina Brečko Čebela, Geodetska uprava Republike Slovenije

Analiza stanja lastništva in vrednosti nepremičnin v lasti pravnih oseb / Analysis of the Ownership Status and Value of Real Estate Owned by Legal Entities

Kristina Perko, Geodetska uprava Republike Slovenije

Odkup zemljišč in ureditev služnosti za GJI / Land acquisition and establishment of servitudes for public infrastructure

Toni Levičnik, Plinovodi, d.o.o.

Razprava / Discussion

10.30

Odmor / Coffee break

11.15

PREDAVANJA IV / LECTURES IV

Okrogla miza / Round table

Analiza upravne urejenosti objektov / Analysis of Administrative Compliance

Alen Šraj, Nejc Krašovec, Aljaž Peklaj, GIZ-GI

Okrogla miza Prihodnost zemljiške politike / Round table The Future of Land Policy

Moderator doc. dr. Marjan Čeh, UL FGG

13.00

Zaključek s pogostitvijo in druženjem / Conclusion & social event

Objavljeni program je okviren; programski odbor si pridržuje pravico do manjših časovnih ali vsebinskih prilagoditev.

The published programme is preliminary; the programme committee reserves the right to make minor adjustments to the schedule or content.

Programski odbor / Program Committee:

doc. dr. Mihaela Triglav Čekada (vodja programskega odbora, GI): mihaela.triglav@gis.si

Katja Tič (GI, LGD): katja.tic@gis.si

Matej Plešnar (IZS): matej.plesnar@dezis.si

mag. Toni Levičnik (ZGS): toni.levicnik@plinovodi.si

dr. Primož Mavsar (GURS): primoz.mavsar@gov.si

mag. Erna Flogie Dolinar (GURS): erna-flogie-dolinar@gov.si

Tomaž Petek (GURS): tomaz.petek@gurs.si

Kristina Murovec (GURS, PGD): kristina.murovec@gov.si

Nejc Krašovec (GIZ-GI): nejc.krasovec@lgb.si

Aljaž Peklaj (GIZ-GI): aljaz.peklaj@luz.si

Alen Šraj (GIZ-GI): alen.sraj@igea.si

doc. dr. Dušan Petrovič (FGG, GV): dusan.petrovic@fgg.uni-lj.si

prof. dr. Anka Lisec (FGG): anka.lisec@fgg.uni-lj.si

doc. dr. Marjan Čeh (FGG): marjan.ceh@fgg.uni-lj.si

Boštjan Trobiš, bostjan.trobis@geonep.si

EKSKURZIJA DRUŠTVA ŠTUDENTOV GEODEZIJE SLOVENIJE V BRATISLAVO

Med 6. in 8. marcem 2026 se nas je 36 študentov udeležilo strokovne ekskurzije v Bratislavo. Na pot smo se podali v zgodnjih jutranjih urah, polni pričakovanj in dobre volje. Najprej smo se ustavili na Dunaju, kjer smo obiskali Tehniško univerzo.

Na univerzi so nas zelo prijazno sprejeli in nam pripravili zanimiv program predstavitev njihovih raziskovalnih projektov s področja geodezije. Najprej smo prisluhnili predstavitvi s področja fotogrametrije in laserskega skeniranja. Predstavili so nam postopke zajema in obdelave podatkov ter prikazali, kako iz oblaka točk nastanejo uporabni 3D modeli, ki se lahko uporabljajo tudi za analize konstrukcij, na primer pri modeliranju cerkvenih ostrešij in drugih zahtevnih arhitekturnih struktur.

Slika 1: Obisk fakultete na Dunaju.

Slika 2: Sprehod po Dunaju.

Sledila je predstavitev njihovih aktualnih raziskovalnih izzivov. Posebej zanimiv je bil projekt uporabe očal za razširjeno resničnost v geodeziji. Takšna tehnologija omogoča, da uporabnik hkrati vidi realno okolje in digitalne podatke, kar odpira nove možnosti pri terenskem delu, navigaciji ter vizualizaciji prostorskih podatkov.

Ob koncu obiska nam je predaval profesor s področja inženirske geodezije. Predavanje je bilo zasnovano nekoliko drugače, saj smo si študenti lahko sami izbrali temo iz nabora raziskovalnih projektov njihovih doktorskih študentov. Ena izmed posebej zanimivih je bila modeliranje odboja laserskega žarka pri elektronskih razdaljemerih ter vpliv različnih površin in pogojev na natančnost meritev. Predavanje nam je ponudilo zanimiv vpogled v razvoj sodobnih merilnih metod in raziskav, ki potekajo na tem področju.

Po obisku fakultete smo se podali v središče Dunaja, kjer smo imeli nekaj prostega časa za kosilo in kratek sprehod po mestu. Sprehodili smo se mimo nekaterih znamenitosti ter začutili utrip avstrijske prestolnice. Po kosilu, ki ga je za marsikoga zaznamoval znameniti dunajski zrezek, smo pot nadaljevali proti Bratislavi.

Slika 3: Skupinska slika pred muzejem na Dunaju.

V Bratislavo smo prispeli v poznih popoldanskih urah, kjer smo se nastanili v hostlu in si po dolgem dnevu privoščili nekaj počitka.

V soboto smo se skupaj odpravili na ogled mesta. Sprehodili smo se skozi staro mestno jedro in obiskali znamenito Modro cerkev (Cerkev svete Elizabete), ki s svojo značilno barvo in arhitekturo izstopa med mestnimi znamenitostmi. Pot smo nadaljevali do Michaelovih vrat, enega redkih ohranjenih mestnih vhodov iz srednjeveških časov. Med sprehodom po slikovitih ulicah Bratislave smo občudovali mestno arhitekturo, živahne trge in prijetnost mesta. Za zaključek dneva smo se povzpeli na Bratislavski grad, od koder se odpira čudovit razgled na mesto in reko Donavo. Mesto nas je navdušilo s svojo prijetnostjo in sproščenostjo.

Slika 4: Cerkev svete Elizabete.

Slika 5: Skupinska slika pred gradom v Bratislavi.

V nedeljo smo se odpravili nazaj proti Ljubljani. Na poti smo se ustavili v Gradcu, kjer smo imeli čas za kosilo in kratek ogled. Gradec nas je očaral s svojo umirjeno eleganco, urejenimi ulicami in prijetnim mestnim utripom. Po kratkem postanku smo pot nadaljevali proti domu ter v večernih urah prispeli v Ljubljano.

Posebna zahvala gre tudi našim sponzorjem, ki so s svojo podporo omogočili izvedbo ekskurzije:

- Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo
- Flycom Technologies d.o.o.
- Geoservis d.o.o.
- Geotočka d.o.o.
- GeoWin d.o.o.

Tovrstni dogodki in srečanja širijo naša strokovna in kulturna obzorja ter nam omogočajo širši pogled na študij in geodezijo kot stroko.

Besedilo in fotografije: Samo Vetrh

POTUJOČI OBČNI ZBOR CGD

Letos smo prvič izpeljali nekoliko drugačen, potujoči občni zbor, in to na res nevaren dan – 13. dne v mesecu in še na petek. Pot in program sta bila namerno zavita v tančico skrivnosti, kar se je izkazalo za odlično odločitev. Podobno kot pri izletu v neznano tudi tokrat odziv in udeležba članov nista razočarala.

Tako se nas je v petek, 13. 3. 2026, ob 12.13 pred dvorano Zlatorog v Celju zbralo kakšnih 30 članov. Ker zaradi nesklepčnosti nismo mogli začeti takoj, smo počakali eno uro, kot veleva statut društva. Ta čas smo izkoristili za kratek oddih voznika, za člane pa smo pripravili tudi nekaj okrepčila, da je čakanje minilo hitreje. Ker se dober glas hitro širi po celotnem območju društva in tudi širše, se nas je do 13. ure nabralo že več kot 40. Ob 13.13 je tako iz Celja z avtobusom na pot krenila točno štiridesetčlanska ekipa.

Občni zbor z vsemi poročili in formalnostmi smo izpeljali kar na avtobusu. Še pred prvim ciljem smo po podanih in sprejetih poročilih razrešili dotedanje vodstvo Celjskega geodetskega društva in po predstavitvi načrtov za prihodnost izvolili novo. Tako smo na izlet odšli s starim vodstvom, na prvi postanek pa prispeli že z novim – in se na koncu z njim tudi vrnili domov.

Ob tem se je dosedanji predsednik Mitja Domajnko iskreno zahvalil dosedanji ekipi in vsem organom CGD za opravljeno delo, čas in energijo, ki so jo v preteklem mandatu namenili društvu, ter novemu vodstvu društva zaželel veliko volje, dobre energije in uspešnih idej pri nadaljnjem delu. Vsi člani verjamemo, da bo društvo tudi v prihodnje ostalo prostor povezovanja, strokovnosti in dobrega sodelovanja med geodeti.

Posebna zahvala gre tudi vsem, ki so v preteklih letih aktivno sodelovali pri organizaciji dogodkov, strokovnih srečanj in druženj. Prav zaradi takšne pripravljenosti za sodelovanje društvo živi in se razvija.

Novo ekipo za nadaljevanje uspešne poti CGD sestavljajo predsednica Saška Kramar, podpredsednica Lucija Krajnc, blagajnik Mladen Stanojevič, člani upravnega odbora Majda Lončar, Sara Šopar, Robert Brglez in Mitja Domajnko, nadzorni odbor v sestavi Dominik Bovha, Rafael Bohak in Tomaž Cink ter častno razsodišče v sestavi Anton Ocvirk, Matej Maligoj in Matej Kovačič.

Po uradnem delu se je začel neformalni del občnega zbora. Prvi postanek smo imeli na čudoviti Sveti Ani v Slovenskih goricah. Zeliščarja in velika ljubitelja narave Danica in Jože Kolarič sta nas prijazno sprejela, pogostila in nas na svojem posestvu naučila marsikaj novega. Ogledali smo si zemljanko, zeliščni vrt, poskusili različne čaje, namaze, ajdove kokice, Jožemajstra in spoznali še marsikaj zanimivega. Marsikdo je pripomnil, da bi lahko kar ostali tam. A nas je vodič Peter Hojan že priganjal proti naslednji točki.

Sliki 1 in 2: Obisk zeliščarske kmetije v Sveti Ani.

Slika 3: Obisk trigonometrične točke 1. reda Lokavec.

Sledila je kratka vožnja do Lokavca, vasi blizu Mure in s tem državne meje z Avstrijo, kjer nas je čakala naslednja točka sporeda, prijeten sprehod proti **trigonometrični točki 1. reda Lokavec**. Na poti nas je presenetil lastnik zemljišča, na katerem stoji točka, oziroma njegov sin Marin Dresler, ki nas po dobri štajerski navadi ni pustil žejnih nadaljevati poti v hrib. Ta ogled smo izbrali tudi zato, ker je bila **pot po trigonometričnih točkah 1. reda na območju naše države** ena izmed novosti našega preteklega mandata, na katero smo zelo ponosni in za katero si želimo, da bi se ohranila ter živela tudi v prihodnje.

Po ogledu smo prijeten dan sklenili v gostišču Eder na Sveti Ani v Slovenskih goricah, kjer smo tokratni potujoči občni zbor zaokrožili ob zelo okusni hrani in dobri kapljici. Siti, dobre volje in – skoraj nič žejni – smo se nato počasi odpravili proti domu.

Za konec si sposodimo še eno misel: Če želimo priti hitro, lahko gremo sami – če pa želimo priti daleč, gremo skupaj. Naj misel spremlja tudi delo društva v prihodnje. Obenem pa za konec sledi ugotovitev, da je občni zbor kljub petku, 13. marca, minil zelo uspešno in hkrati zelo prijetno. Mogoče pa urok 13. dne na petek v današnjih hitrih časih ni več tako močan kot nekoč.

Besedilo: Mitja Domanjko

Fotografije: udeleženci izleta

SPREGLEDANA IN ČUDOVITA MADŽARSKA – STROKOVNA EKSURZIJA CGD

V Celjskem geodetskem društvu (CGD) za cilj vsakoletne strokovne ekskurzije radi izberemo manj poznane in zanimive dežele, seveda tudi ne najdražje. Tako smo leta 2025 spoznali Portugalsko, letos pa s člani izbrali obisk spregledanega dela Madžarske – predvsem zahodnega in severnega dela sosednje države – in to v dneh med 10. in 12. aprilom 2026.

Zaradi natrpanega urnika smo morali vstati kar zgodaj in tako smo v petek ob 5. uri zapustili Celje in se napotili proti našim rojakom v Slovenskem Porabju na skrajnem jugozahodu Madžarske na upravnem območju Železne županije. V Monoštru nas je ob 8. uri pričakala predstavnica slovenske manjšine iz Porabja, srečali smo se v slovenskem hotelu Lipa v Monoštru, ki je tudi dom slovenske manjšine v Porabju. Tam so prireditveni prostori, tam je uredništvo njihovega tedenskega časopisa Porabje in hkrati točka številnih slovenskih dogodkov in prireditev, s katerimi kakšnih 1650 Porabskih Slovencev iz ljudskega štetja leta 2022 pomaga ohranjati slovensko identiteto v sicer večinsko madžarskem okolju porabskega dela Madžarske. Naši rojaki živijo v vaseh Andovci, Dolnji Senik, Gornji Senik, Sakalovci, Slovenska ves, Števanovci, Otkovci in Verica-Ritkarovci in delno tudi v samem Monoštru, mestu z blizu 8000 prebivalci. V teh krajih živijo tudi Madžari in nekaj Nemcev, saj ima Slovensko Porabje, ki je dobilo ime po reki Rabi, obliko trikotnika s 94 km² površine s krajšo mejo s Slovenijo in daljšo mejo z Avstrijo. Posledično so tukajšnje krajevne table v kar treh jezikih – na vrhu madžarski napis, spodaj nemški in čisto spodaj slovenski. Del nekdanje slovenskega etničnega ozemlja leži danes tudi v Avstriji, vendar so tam rojaki večinoma ponemčeni. Po izčrpnih predstavitvi življenja in delovanja slovenske skupnosti smo si pogledali še predel Monoštra z eno največjih baročnih cerkva na Madžarskem in sosednjim cistercijanskim samostanom.

V nadaljevanju nas je pot vodila proti severu do mesta Sopron, ki leži v tik ob meji z Avstrijo, in to kilometer ali dva južno od Nežiderskega jezera. Tu nas je pričakala nevihta z dežjem in tudi snegom, tako da smo si lepo zgodovinsko središče mesta ogledali v kar pospešenem tempu ter pričakovanju kakšne tople gostilne in tople hrane na mizi. Mesto je velikosti našega Maribora, z zelo dobro ohranjenim zgodovinskim središčem in bogato zgodovino, obstajalo je že v času Rimljanov, o tem pričajo tudi ostanki zidov in izkopanine. Madžari pa ga imajo za Madžarski najbolj zvesto mesto, ker je po mirovnih pogodbah po 1. svetovni vojni pripadlo Avstriji, vendar so prebivalci 14. 12. 1921 na referendumu izglasovali priključitev Madžarski, tako da je dan referenduma danes dan osrednjega mestnega praznika. Sopron je tudi središče madžarskega vinorodnega okoliša ob Nežiderskem jezeru s podobnimi trtami in vini kot sosednji Burgenland v Avstriji, zato se je spodobilo, da smo kot izkušeni in navdušeni »degustatorji vin« v večji zasebni vinski kleti ocenili njihova vina, seveda je bilo treba tudi nekaj prigrizniti. Mene je najbolj prepričala večkrat nagrajena premium modra frankinja, obisk vinske kleti pa smo izkoristili tudi za dopolnitev tekočih zalog za avtobusno »knjižnico« (beri vinoteko), ki nam je kar pogosto pomagala pregnati žejo med dolgimi ravninskimi vožnjami po Madžarski.

Slika 1: Obisk vinske kleti z degustacijo.

Okrepljeni in odžežani smo se začeli oddaljevati od avstrijske meje in krenili proti severnemu predelu Madžarske in območju ob reki Donavi, pred tem nas je čakal ogled »madžarskega Versaillesa« – ogromne in bogato okrašene palače družine Esterhazy, nekoč najbogatejše madžarske rodbine. Palača v mestu Fertod je danes skupaj z nekaj deset hektarji velikim parkom muzej v državni lasti in je zelo lepo restavriran najlepši madžarski baročni objekt, je pa, zanimivo, tako rekoč brez opreme v notranjosti. Lastniki so se po 1. svetovni vojni z vsem premičnim premoženjem izselili v Avstrijo, geodeti smo si pred nekaj leti že ogledali njihov dvorec v Eisenstadtu na zahodni strani Nežiderskega jezera, ki pa je veliko manjši kot ta na Madžarskem.

Slika 2: Dvorec Esterhazy v Fertodu.

Po ogledu palače nas je čakala samo še vožnja do mesta Győr, med katero smo se že drugič tisti dan srečali z reko Rába, le da je bila tu, le nekaj kilometrov pred izlivom v Donavo, veliko večja kot zjutraj v Monoštru in je do Győra že plovna. Enako kot v Sopronu in Fertodu nas je pozdravil mrzel dež, ko smo se po osvežitvi v hotelu sprehodili skozi mestno središče do restavracije, kjer nas je čakala večerja v madžarskem slogu. Po večerji smo si pogledali še nočni barvito osvetljen del Győra ob izlivu Rabe v rokav Donave, imenovan Mosonska Donava. Seveda smo na pešpoti do hotela tudi poskusili, kakšne pijače točijo v njihovih barjih.

Naslednji dan sta sonce in modro nebo pregnala turoben dež, ob hotelu se je pokazal ogromen osrednji trg z mogočno mestno hišo povsem v slogu večjih mest v Avstriji ali Nemčiji, kar tudi pritiče šestemu največjemu madžarskemu mestu s 130.000 prebivalci in sedežu ene od dvajsetih madžarskih županij. Sledila je vožnja proti vzhodu, ob avtocesti smo »zavistno« opazovali njive z dolžino kilometra ali dveh in skoraj črno fino zemljo – posebej tisti, ki smo v preteklosti delali na komasacijah silno razdrobljenih kmetijskih zemljišč po Sloveniji. Ko smo prišli povsem do Donave, nas je v Esztergomu čakal ogled največje madžarske cerkve – Esztergomske stolnice, ki je poznana tudi kot Stolnica Vnebovzeta Blažene Device Marije in sv. Adalberta ter ima prekrasno lego na griču nad Donavo. Kupola se pne več kot sto metrov proti nebu, tudi njena notranja višina presega sedemdeset metrov. Po ogledu bogato okrašene notranjosti nas je visoko v stavbi čakalo presenečenje – kavarna z odlično kavo in prostranim razgledom na Donavo in slovaško obrežje Donave z mestom Šturovo. Pa še na eno presenečenje smo nekateri naleteli v kavarni – v vrsti za ženski WC se je slišalo kar nekaj prekmurskega modrovanja, kako nam je moškim »fajn«, ko nam običajno ni treba stati v vrsti za olajšanje. Malo kasneje smo ugotovili, da gre za avtobusni izlet vernikov iz okolice Radencev v Esztergom in Budimpešto. Spet se je pokazalo, da povsod po svetu najdeš slovenske popotnike.

Manj kot uro vožnje ob desnem bregu Donave nas je v mestecu Višegrad čakal naslednji ogled, ki pa je bil bolj kulinaričnega značaja. Ponudili so nam »gulaš leveš« – jedi bi lahko rekli tudi golaževa juha – ob malici pa smo mimogrede poskusili še tri vrste njihovega žganja, palinke po madžarsko. Poskusili smo grozdno žganje, pa slivovo in na koncu marelično žganje. Pogled po mizah je pokazal, da je ostalo precej nepopitega, pa tudi sicer ni nihče »dol padu« od tega žganja, ne po kakovosti in seveda tudi ne

po količini. Je pa mestece Višegrad, danes z manj kot 2000 prebivalci, bilo od leta 1335 sedemdeset let prestolnica Kraljevine Madžarske. Po dogodku izpred 35 let je postalo poznano tudi po Evropi, tukaj je bil na srečanju štirih državnikov sklenjen Višegrajski sporazum, s katerim so se Poljska, Češka, Madžarska in Slovaška leta 1991 povezale v Višegrajsko skupino, da bi pospešile preobrazbo teh držav iz postkomunizma vzhodne Evrope v demokracijo.

Slika 3: Oglad največje madžarske cerkve – Stolnice Vnebovzvetja Blažene Device Marije in sv. Adalberta v Esztergomu.

Med mestoma Esztergom in Višegrad se meja Madžarske s Slovaško obrne na sever in Donava v Višegradu ni več mejna reka s sosednjo državo, kakšnih deset kilometrov vzhodno od Višegrada pa se njen tok obrne proti jugu v smeri Budimpešte in dalje proti Srbiji. Toku Donave je sledila tudi naša pot, po dobre pol ure vožnje nas je mestu Szentandre ob rokavu Donave čakal ogled turističnega mesteca z muzejem marcipana. Do muzeja v središču mesta smo se morali prebiti med številnimi turisti od vsepovsod, mimo številnih trgovin in gostinskih lokalov. No, pa je bil muzej marcipana zelo zanimiv, videli smo doprsni kip Marije Terezije, pa Michaela Jacksona v naravni velikosti – oboje seveda iz »cukra«, kar, po domače imenovano, marcipan tudi je, seveda z dodatkom iz mandljevih jedrc. Nekateri bi dali vse za čokolado z marcipanom, večini vsaj meni poznanih pa to ni najljubša slaščica. Seveda je bilo v muzeju na ogled ogromno manjših izdelkov iz marcipana – od avtomobilov pa do stavbe parlamenta v Budimpešti. Po ogledu smo že težko dočakali nekaj prostega časa, eni so šli na kavo, drugi na pivo, nekateri pa smo se posladkali s polsladkim tokajem, zaščitnim belim vinom iz Madžarske. Sobota je bila zadnji dan pred volitvami, zato smo na bregu Donave opazili predvolilno promocijo stranke Tisza, ki je dan kasneje tudi slavila zmago. Sicer pa so bila mesta »onesnažena« z brezštevilnimi manjšimi plakati kandidatov za madžarski parlament na tako rekoč vsakem občestnem »kandelabru«, zelo redki pa so bili jumbo plakati, ki so pred državnimi volitvami pri nas kar pogosti.

Slika 4: Gasilska fotografija v mestu Szentandre ob Donavi.

Opisano pa še ni bilo vse za ta dan, po vožnji do bližnje Budimpešte nas je čakal še najzanimivejši dogodek tega dne – vožnja z ladjo po Donavi skozi osrednji del mesta. Najbolj impresiven in tudi fotografiran objekt z ladje je nedvomno stavba madžarskega parlamenta, pa tudi utrdba nasproti parlamenta na vrhu hriba je bila zelo fotogenična. Urica na ladji je kar prehitro minila, vožnjo pa nam je popestrila tudi naša tradicionalna »knjižnica«, ki je del svojih zalog z avtobusa mimogrede preselila na ladjo. Po izkrcanju smo z avtobusa pomahali parlamentu in Donavi, sledila je vožnja v smeri Slovenije, do mesta Szekesfehervar s približno 100.000 prebivalci, kjer nas je čakala druga nočitev potovanja. Mesto je bilo ustanovljeno v 10. stoletju, v njem so kronali madžarske kralje, zato mu rečejo tudi kraljevo ali kronsko mesto.

Slika 5: Vožnja z ladjo po Donavi skozi Budimpešto in mimo madžarskega parlamenta.

No, geodeti kraljev ali kraljevih draguljev nismo našli, smo pa našli lep hotel in dobro uro kasneje v središču mesta tudi restavracijo za večerjo. Po večerji pa s kakšnim ovinkom in postankom nazaj do hotela in v posteljo po napornem in prijetnem dnevu.

Naslednji dan nismo nadaljevali proti Sloveniji, temveč smo zavili proti severovzhodu in mestecu Nadapi na gričevnatem območju z masivno skalno podlago. Na vrsti je bil strokovni del ekskurzije in smo šli na ogled dveh za Madžarsko geodezijo pomembnih točk: najprej s spominskim obeležjem zaščitenega in označenega fundamentalnega reperja, ki je izhodiščni nivelmanski reper za izračun madžarskega višinskega sistema (madž. *Nadapi szintezési ősjegy*) in je navezan na reper maregrafa v Trstu (višina 173,838 m nad morjem) in maregraf na Baltiku (višina 173,164 m nad morjem), za izračun višine pa so vzeli sredino obeh višin. Sledil je še sprehod do bližnje izhodiščne geodetske točke madžarskega triangulacijskega omrežja, ki ga imenujejo *Nadapi föalappont*. Na lokaciji nas je pričakal predstavnik madžarske geodetske uprave s skicami in presečnimi načrti obeh točk, vendar brez znanja kakršnegakoli tujega jezika. Tako je bila strokovna razlaga o nastanku in pomenu obeh točk malo daljša in s podporo umetne inteligence na telefonih tudi prav zabavna, saj so bili nekateri prevodi ali obrazložitve naravnost nenavadni.

Slika 6: Obisk fundamentalnega reperja Nadapi szintezési ősjegy.

Po odhodu iz Nadapa nas je pot vodila samo še v smeri Slovenije, najprej mimo Szekesfehervarja, kraja še ene nočitve, nato pa po severni obali Blatnega jezera mimo Veszprema, poznane tudi po močnem rokometnem klubu, do najstarejšega letoviškega mesta Balatonfured na obali madžarskega morja. Sprehodili smo se po obsežnem parku ob obali jezera do termalnega kopališča, poskusili njihovo izvirsko kislavo vodo z visoko vsebnostjo železa, ugotovili, da je rahlo gazirana voda odlična tudi za bel »špricer«, in si v trajektnem pristanišču privoščili pivo, kavo ali kaj drugega. Iz Balatonfureda je sledila krajša vožnja na turistično zelo znan polotok Tihany, ki je glede na madžarske ravnice nepričakovano kar visok in strm hrib z lepim razgledom na obe obali Blatnega jezera. Tihany je idilična vasica, ki ponuja čudovite keramične izdelke, pletene košare, madžarske začimbe – v zadnjih letih tudi veliko izdelkov iz sivke, na najbolj razgledni točki polotoka pa stoji velika Andrejeva cerkev. Tu smo našli čas za podkrepitev s čim sladkim ali jedmi na žlico, da nas dolga vožnja proti domu ne bi preveč izčrpala. Sicer pa je bila ekipa avtobusne knjižnice vseskozi zelo aktivna, tako da so literarni obiski od sedeža do sedeža po busu redno popestrili monotone avtocestne vožnje. Čas smo si krajšali tudi s kvizom iz poznavanja Madžarske, med katerim se je pokazalo, koliko smo sledili besedam našega vodnika in razlagam na obeh geodetskih točkah v nedeljo zjutraj.

Na zahodnem koncu jezera nas je čakal še zadnji ogled tridnevne razgibane poti po Madžarski – dvorec družine Festeticz v kraju Keszthely. Mogočen dvorec družine s poreklom iz Hrvaške ima prekrasno in bogato knjižnico, popolno opremo in velik park. Od tu naprej nas je pot vodila ob zahodni obali Blatnega jezera, ki je nizka, zamočvirjena in močno poraščena s trstiko, tako da smo ob poti videli polja, kjer trstiko žanjejo in v snopih sušijo za izdelavo slamnatih streh.

Nekako na pol poti od Balatona proti mejnemu prehodu Pince nas je čakalo še sklepno dejanje – pozno kosilo po madžarsko. Da smo že blizu območju z evri, se je pokazalo ob plačilu pijače, pri katerem smo kombinirali zadnje madžarske forinte in nam domače evre. Po odhodu iz čarde nas je čakala samo še pot domov s postankom v Murski Soboti, pred prihodom v Celje so sledile zahvale vodstvu društva za uspešno pripravo in izvedbo ekskurzije. Seveda je ob koncu treba pohvaliti tudi avtobusne knjižničarje, ki so pokazali odlično kondicijo in nas neutrudno zalagali s tekočimi okrepčili. V Celju smo se poslovili z lepimi spomini na tri dni druženja po Madžarski in nekako že v pričakovanju novih prigod v okviru Celjskega geodetskega društva v letu 2026 ter s pogledom, uprtim tudi v leto 2027 in prihodnje zanimive izkušnje.

Besedilo: Tomaž Cink

Fotografije: udeleženci izleta

PREDNOVOLETNO SREČANJE SENIORJEV CGD

Upokojeni člani Celjskega geodetskega društva (CGD), radi si rečemo seniorji CGD, se vsako leto jeseni tradicionalno srečamo na kateri od zanimivih lokacij na območju našega društva in jo bolje spoznamo.

Tako smo jeseni 2023 z vlakom odpotovali do Imena, zadnje postaje v Obsotelju, se zapeljali čez mejo do gradu Veliki Tabor pri Desiniču (Veronika Deseniška) in obiskali nekaj zanimivih krajev na območju vinorodnega Virštajna v občini Podčetrtek. Jeseni 2024 smo se zbrali v Slovenskih Konjicah in si privoščili voden ogled kartuzije v Žičah. Prijeten dan smo zaključili na kmečkem turizmu ob dobri hrani in pijači.

Za zadnje srečanje seniorjev CGD decembra 2025 smo izbrali zibelko splavarske tradicije na reki Savinji in seveda zibelko ženskega smučarskega skakalnega športa pri nas – Ljubno ob Savinji.

Tretjega decembra 2025 zjutraj smo se dobili v kavarni v Mozirju na jutranji kavi in po kakšni uri obujanja spominov na pretekla srečanja nadaljevali pot proti Ljubnemu. Tam so nas ob 10. uri ob skakalnici pod hribom Rajhovka pričakali predstavniki turističnega društva Naš kraj Ljubno (TD Ljubno) in Smučarsko skakalnega kluba Ljubno BTC (SSK Ljubno BTC), in sicer kar predsednik organizacijskega odbora januarske tekme skakalk za svetovni pokal g. Rajko Pintar ter naš geodetski kolega, župan Ljubnega g. Franjo Naraločnik. Zadnja dva sta nam obširno predstavila zgodovino skakanja na Ljubnem, kjer so domačini z društvom SSK Gozdar izvedli prvo tekmovanje v smučarskih skokih že 1931. leta, leta 1953 pa je bila zgrajena že 60-metrski skakalnica po projektu inž. Bloudka, tega leta so izvedli tudi prvo veliko skakalno tekmo na Ljubnem. V naslednjih letih so zgradili še manjše skakalnice, leta 1973 pa ustanovili današnje društvo SSK Ljubno, ki je kasneje po pokrovitelju iz Ljubljane v imenu dobilo še dodatek BTC. V 90. letih prejšnjega stoletja so skakalnico povečali na 80-metrsko (skoki do 100 metrov), po letu 2001 so manjše skakalnice postopoma prekrivali s plastiko, leta 2005 pa z veliko pomočjo Občine Ljubno rekonstruirali po določilih FIS 80-metrsko skakalnico in jo tudi prekrili s plastično drsno oblogo (slika 1).

Slika 1: Skakalnica na Ljubnem ob Savinji.

V zgodovini društva so zapisane dve olimpijski medalji in dve medalji s svetovnih prvenstev. Vse je pridelal njihov član Timi Zajc, ki je bil skupaj s kombinatorcem Vidom Vrhovnikom udeleženec zadnje zimske olimpijade 2026 v Italiji.

Imajo pa v klubu velike načrte za naprej. Med malimi skakalnicami in sedanjo največjo želijo postaviti 160-metrsko velikanko, kar je v skladu z usmeritvijo FIS za tekme svetovnega pokala na skakalnici za moške in ženske skoke hkrati. Ta projekt seveda presega zmožnosti SSK Ljubno BTC in občine Ljubno, zato so ga predali v izvedbo Smučarski zvezi Slovenije, gradnja naj bi bila končana nekje do konca tega desetletja.

Po ogledu skakalnega centra pod Rajhovko smo zapeljali do Prosvetnega doma Ljubno, nekdanjega Združnega doma, v središče Ljubnega. V dvorani nas je predstavnik Flosarskega društva Ljubno ob Savinji popeljal skozi slikovno projekcijo najstarejših fotografij (slika 2) v povezavi s splavarjenjem na Savinji, in to ob zelo zanimivi Čukovski pripovedi v ljubenskem dialektu. Skozi to pripoved smo s slikami odpotovali z Ljubnega po Savinji do izliva v Savo pri Zidanem mostu in nato skozi Hrvaško do Beograda, kjer se je za večino splavov pot tudi končala in kjer so splavarji prodali ves les.

Nekateri, sicer redki splavi pa so nadaljevali pot kar do Črnega morja, če se jim je uspelo prebiti skozi mogočne brzice danes z elektrarno ukročenega Džerdapa. Celotna opisana pot je bila zelo nevarna, najprej na hitrih odsekih rek zaradi plitvin in brzic, skozi Slavonijo pa tudi zaradi roparjev, ki so se želeli polastiti lesa na splavih. Seveda po izplačilu kupnine, ki je bila pogosto v zlatih palicah, še ni bilo konec nevarnosti. Navada je bila, da so palice ali denar všili v oblačila najbolj razcapanemu splavarju, da so si morebitni roparji vzeli na piko drugega člana flosarske posadke. Med obema vojnama je bilo na Ljubnem več kot dvajset lesnih trgovcev, vsak je imel tudi svojo gostilno.

Sicer pa zabeležena zgodovina flosarstva sega nazaj do leta 1524, ko se je začela v Mozirju pobirati mitnina od vsakega splava. V letih pred drugo svetovno vojno je samo z Ljubnega vsako leto krenilo po 600 splavov, kar je pomenilo v lesu približno 7200 kubičnih metrov, približno toliko tudi iz nekaj kilometrov

dolvodno ležečega Radmirja. Splavarski gospodarji so imeli vzdolž Save in tja do Beograda veliko lesnih trgovin, saj je bil zgornjesavinjski smrekov in jelov les zelo cenjen v stavbarstvu in mizarstvu. Po predstavi splavarjenja iz preteklosti je sledil ogled prijetnega muzeja v mansardi prosvetnega doma, kjer imajo dve zbirki – interaktivno zbirko flosarstva in zbirko ljubenskih cvetnonedeljskih potic. Flosarska – beri splavarska – zbirka ima poleg razstavljenih predmetov, povezanih s splavarjenjem, tudi interaktivni »splav«, kjer si s 3D-očali ogledaš in zaradi »gibljivih« tal tudi občutiš vožnjo s splavom po bistri Savinji. Da ne bo pomote: Savinja drvi in škropi, pa gledalci vseeno ostanemo suhi.

Sliki 2 in 3: Flosarji nekoč (na levi) in Ogled muzejske zbirke o flosarjih (na desni).

Del ljubenske tradicije in nesnovne kulturne dediščine območja so tudi cvetnonedeljske ljubenske potice, le da to niso potice, ampak lesene izrezljane figuralne butarice, ki jih domačini na cvetno nedeljo prinesejo v cerkev na blagoslov (slika 3). Torej je to nekaj za pogledat in sploh ne za pojest.

Za pojest pa nas je v prostorih muzejske zbirke čakalo lepo presenečenje – slastne rezine savinjskega želodca, še ene tradicionalne znamenitosti Ljubnega in Zgornje Savinjske doline, ki nam jih je pripravila geodetska kolegica Marjana iz geodetske pisarne v Mozirju. Moram odkrito priznati, da sta flosarska in cvetnonedeljska zbirka takoj, ko smo zagledali narezek z želodcem in salamo, popolnoma izgubili naš interes in smo udarili po teh dobrotah, kot bi že cel teden stradali.

Slika 4: Zaključno kosilo na Ljubnem.

Po prijetnem in okusnem doživetju muzejske zbirke na Ljubnem smo lepo druženje sklenili s kosilom in pogovorom v znanem ljubenskem gostišču.

Naj bo tale opis Ljubnega tudi vabilo geodetom iz preostalih društev za obisk lepe in zanimive Zgornje Savinjske doline.

Besedilo: Tomaž Cink

Fotografije: Tomaž Cink

STROKOVNA ESKURZIJA DOLENJSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA NA PORTUGALSKO

Med 8. in 11. majem 2026 je Dolenjsko geodetsko društvo organiziralo strokovno ekskurzijo na Portugalsko, eno najzanimivejših in najbolj raznolikih evropskih držav. V sodelovanju z agencijo Zvezdica zaspanka smo člani društva v štirih dneh spoznali bogato kulturno dediščino, zgodovinska mesta, atlantsko obalo ter pristno portugalsko gostoljubje.

Potovanje se je začelo v večernih urah, ko smo se ob 21.30 iz Novega mesta z avtobusom odpravili proti letališču Bergamo pri Milanu. Po nočnem transferju in jutranjem letu smo v dopoldanskih urah prispeli v Lizbono, glavno mesto Portugalske.

Lizbona, Cabo da Roca in Sintra

Prvi dan nas je pot vodila skozi Lizbono proti rtu Roca (portug. *Cabo da Roca*), skrajnemu zahodnemu delu celinske Evrope. Razgledna točka nad Atlantskim oceanom nas je pričakala z močnim vetrom, dramatičnimi klifi in čudovitimi pogledi na neskončno morje. Občutek stati na »koncu Evrope« je bil za mnoge posebno doživetje.

Pot smo nadaljevali do Sintre, slikovitega mesta pod Unescovo zaščito, ki slovi po palačah, vrtovih in zgodovinskem utripu. Ogled gradu in okolice nas je popeljal v čas portugalskih kraljev in plemstva.

V popoldanskih urah smo se vrnili v Lizbono, kjer smo si ogledali številne znamenitosti mesta. Poseben vtis je naredil veličastni obrambni stolp Belém, simbol portugalskih pomorskih odkritij. Sprehodili smo se po živahnih mestnih ulicah in mimo raznolikih fresk in ter občudovali mogočni kip Kristusa Kralja, ki spominja na znameniti kip v Riu de Janeiru. Med vožnjo smo opazovali dolge peščene plaže ob atlantski obali.

Po ogledu mestnega središča je sledilo nekaj prostega časa za kosilo in samostojno raziskovanje. Dan smo sklenili z večerjo in nočitvijo v hotelu v Lizboni.

Foto 1 in 2: Obležje najzahodnejše točke celinske Evrope (levo) ter člani DGD na rtu Roca (desno).

Foto 3 in 4: Peščene plaže v Lizboni ter most čez reko Tajo z Jezusovim kipom v ozadju.

Óbidos, Nazaré in Fatima

Po zajtrku smo se drugi dan odpravili proti severu Portugalske. Najprej smo obiskali srednjeveško mestece Óbidos, obdano z mogočnim obzidjem. Ozke kamnite ulice, bele hiše z barvitimi cvetličnimi okraski in številne lokalne trgovinice so ustvarile prijetno in avtentično ozračje. Posebnost kraja je tudi znameniti višnjev liker ginja, ki smo ga nekateri poskusili kar v čokoladnih kozarčkih.

Sledil je obisk Nazaréja, slovitega ribiškega in deskarskega mesta ob Atlantiku. Kraj je svetovno znan po izjemno visokih valovih, ki privabljajo najboljše deskarje z vsega sveta. Poleg mogočne oceanske obale smo spoznali tradicionalno ribiško življenje in uživali v pogledu na dolge peščene plaže.

Foto 5: Člani DGD v Óbidosu.

Foto 6 in 7: Klifi in valovi v Nazaréju (levo) ter pisane hiške v vasici Costa Nova blizu Aveira (desno).

Popoldne smo obiskali Fatimo, enega najpomembnejših romarskih središč v Evropi. Mirno in urejeno svetišče s svojo arhitekturo in duhovnim pomenom vsako leto privabi na milijone obiskovalcev.

Dan smo sklenili v okolici Mire, kjer smo prebivali v prijetnem hotelu Rural Lago Real. Nastanitev v podeželskem okolju, obdana z zelenjem in spokojnim vzdušjem, je ponudila prijeten oddih po pestrem dnevu. Večerji sta sledila druženje in izmenjava vtisov.

Coimbra, Aveiro in portugalski fado

Tretji dan smo obiskali Coimbra, eno najstarejših univerzitetnih mest v Evropi. Mesto z bogato zgodovino in akademskim duhom je pustilo poseben pečat. Sprehod po starem mestnem jedru in pogled na znamenito univerzo sta ponudila vpogled v pomembno vlogo, ki jo ima Coimbra v portugalski zgodovini in kulturi.

Foto 8 in 9: Tipična portugalska arhitektura s pročelji iz keramike levo, stavba univerze v Coimabri (desno).

Po kosilu smo pot nadaljevali proti Aveiru, mestu kanalov in pisanih tradicionalnih čolnov moliceiros, zaradi česar mu pogosto rečejo kar »portugalske Benetke«. Ogljed mesta z ladjico po kanalih je bil prijetna popestritev dneva ter odlična priložnost za spoznavanje drugačne podobe Portugalske.

V večernih urah smo doživeli še pravo portugalsko glasbeno izkušnjo – nastop fada. Čustvena glasba, prežeta z melanholijo, nostalgijo in zgodbami portugalskega vsakdana, je na vse udeležence naredila močan vtis.

Porto in zaključek ekskurzije

Zadnji dan ekskurzije smo namenili ogledu Porta, drugega največjega portugalskega mesta. Sprehod po slikovitih ulicah ob reki Douro nas je popeljal skozi bogato zgodovino mesta, znanega po trgovini, arhitekturi in znamenitem portovcu.

Posebej zanimiv je bil ogled železniške postaje São Bento, ki velja za pravo umetniško galerijo, saj njene stene krasijo številne modro-bele keramične ploščice azulejos, ki prikazujejo pomembne zgodovinske dogodke Portugalske.

Obiskali smo tudi vinsko klet Cálem, kjer smo spoznali postopek pridelave slavnega portugalskega vina portovec in se udeležili degustacije različnih vrst tega znamenitega vina.

Foto 10 in 11: Predsednik in blagajničarka DGD pred kipom princa Henrija Pomorščaka, ki kaže v »novi svet« (levo), člani DGD in njihovi spremljevalci na degustaciji portovca (desno).

V popoldanskih urah smo se odpravili proti letališču v Lizboni, od koder smo poleteli proti Italiji. Po nočni vožnji z avtobusom smo se v jutranjih urah vrnili v Novo mesto.

Nepozabna izkušnja

Ekskurzija na Portugalsko je članom Dolenjskega geodetskega društva ponudila veliko več kot le ogled znamenitosti. Bila je priložnost za druženje, utrjevanje prijateljskih vezi, spoznavanje drugačne kulture ter izmenjavo izkušenj. Portugalska nas je navdušila s svojo zgodovino, prijaznostjo ljudi, odlično kulinariko, bogato kulturno dediščino in čudovito naravo.

Takšna strokovna potovanja ostajajo pomemben del delovanja društva, saj poleg strokovnega povezovanja omogočajo širjenje obzorij in ustvarjanje nepozabnih skupnih spominov.

Zapisal: Primož Mavsar, DGD

Fotografije: člani DGD

GEODETSKI IZLET NA SARDINIJO

Natančno po četrstoletja smo tradicionalni pomladanski izlet Ljubljanskega geodetskega društva spet usmerili na Sardinijo, po velikosti drugi sredozemski otok. Dvainštirideset udeležencev izleta, ki ga je društvo v nizu »Nepozabni« organiziralo v sodelovanju s sindikatom Območne geodetske uprave Ljubljana, ni osvajalo gorskih vrhov, kot so najvišjega kolegi na prvem društvenem obisku. Tokrat smo se podali na dolgo križarjenje po otoku, ki je sicer po velikosti tudi tretja italijanska dežela (za Sicilijo in Piemontom), le malo večja od Slovenije.

Sliki 1 in 2: Značilna, s keramiko krita kupola cerkve v Olbii in tipično utrjeno obalno mesto Castelsardo.

Po običajnem delovnem dnevu večine udeležencev smo zvečer poleteli v Olbio in kar takoj pričeli odkrivanje otoških posebnosti. Utrip življenja, arhitekturne značilnosti in ostaline bogate zgodovinske

dediščine sicer odražajo vplive ostalih sredozemskih civilizacij, a tudi zelo samosvojo, kleno naravo Sardov, ki so navkljub neprestanim osvajalskim težnjam iz okolice uspešno ohranili svojo kulturo. K temu so seveda pripomogle naravne danosti in tako so nas vso pot navduševale tudi geomorfološke posebnosti.

Lepote razgibane Smaragdne obale so zapolnile prvi dan potovanja, ko smo, po ogledu prej omenjenega mesta, ob poti pogledovali proti lepim plažam in visokim pečinam ter na enem od severnih razgledišč pomahali tudi zasneženim vrhovom bližnje Korzike.

Sliki 3 in 4: Bele plaže z rdečimi pečinami na severozahodu otoka in tipično delo eolske erozije.

Velikost otoka se seveda odraža v razlikah med naravnim in grajenim okoljem, omenjene zunanje vplive pa smo lahko zaznali tudi v različnem dnevnem utripu v urbanih središčih. Umirjena Olbia, z obalno skalo zraščeno Castelsardo ali pa eno najstarejših mest na otoku, Alghero, v katerem je čutiti močan španski pridi. Domačini tam še vedno govorijo katalonščino. Sprehodili smo se po ulicah teh mest, se razgledali za kulturno-zgodovinskimi spomeniki, posedeli in se osvežili na njih trgih, pa našli dovolj časa tudi za uživanje na plaži in plavanje v presenetljivo toplem morju, ki se v plitvih zalivih močno ogreje.

V bližini mesta smo se s pečine po 600 stopnicah spustili do morja in Neptunove votline (in se seveda po stopnicah tudi vrnili do avtobusa). Lepota kraške jame nas je presenetila, enako slanost njenih jezer.

Sliki 5 in 6: Ulice Alghera in utrinek iz Neptunove jame na bližnjem polotoku Porto Conte.

Ogledali smo si barvito mesto Bossa in se sprehodili po njegovih zavitih ulicah ter nadaljevali proti Oristanu, kjer smo si ogledali arheološki muzej, posvečen nenavadnim velikanom (sardinsko *Zigàntes de*

Mònt'e Pràma). Skulpture megalitske nuraške civilizacije smo sicer ob poti videvali že prej, ogledali pa smo si le dve izstopajoči lokaciji. Poleg muzeja velikanov pri Cabrasu še Nurage v Baruminiju (suhozi-dne vasi, zgrajene okoli stolpa s sredinskim vodnjakom pred približno tri tisoč leti). Po vsej Sardiniji so našli več kot sedem tisoč takšnih naselij skrivnostno izginule civilizacije. V najbolj ohranjene ostanke stolpa smo se tudi spustili, z veliko telovadbe po spolzkih kamnitih blokih, in preverili stanje vodnjaka (v njegovih globinah je še vedno tekoča voda).

Sliki 7 in 8: Velike kamnite skulpture z nekropole pri Cabrasu in Nurage v Baruminiju.

Seveda nismo mogli mimo glavnega mesta otoka. V Cagliariju smo se razgubili po ozkih ulicah starega mesta, si ogledali slonja vrata in nekateri krajši, drugi pa nekoliko daljši čas prisostvovali praznični maši v romanski stolnici Santa Maria di Castello. Bolj kot glavno mesto nas je prav vse navdušila tipična sardska vas osrednjega višavja Orgosolo. Občudovali smo nenavadne zidne poslikave z dolgoletno tradicijo (znamenite Murales di Orgosolo), na katerih vaščani izražajo svoj pogled na aktualne probleme ali opažanja v okolici. Vsebine angažirano naslavlajo tako intimno vaško ter družinsko življenje kot okoljsko in družbeno-politično problematiko, z jasnimi izrazi nestrinjanja, ali pa apelirajo na razumnejše ravnanje v prihodnosti. V teh krajih so kljubovali zadnji sardski banditi, po katerih je bil celo posnet film, s poslikavami pa upornost izkazujejo tudi sedanjim veljakom.

Zamišljeno smo sledili vaškim ulicam in se poglobljali v bolj ali manj neposredna sporočila teh poslikav, ki so večinoma tudi neverjetno kakovostna umetniška dela.

Sliki 9 in 10: Ena od množice poslikav (»Srečno ljudstvo, ki ne potrebuje herojev.«) in vas v osrednjem višavju.

Po pričevanju treh prisotnih udeležencev prvega društvenega osvajanja dežele Sardov leta 2001 so otoške plaže še vedno lepe, morje toplo, hrana dobra, povsod pa se najde tudi kaka nova zanimivost in tako smo se vsi strinjali, da je bilo obisk otoka vredno ponoviti.

Slika 11: Skupinska fotografija udeležencev na razgledišču nad krajem Palau (2026).

Sliki 12 in 13: Tako leta 2001 kot tudi 2026 smo člani deloma potovali kot Sardiniji pritiče – stisnjeni kot sardele v pločevinki.

Časovne omejitve seveda narekujejo zelo intenziven razpored ogledov, usmerjenih v spoznavanje zgolj poglobitnih značilnosti. Udeleženci smo si sicer tudi tokrat vsak po svoje želeli še kake dodatne dogodivščine, a splošno zadovoljstvo in že vrsto let številčna udeležba potrjujeta pravilnost tovrstnega koncepta kratkih potovanj. Polni vtisov smo tako že pričeli z načrtovanjem novih podvigov – vabljeni torej čez leto dni.

Tekst: Milan Brajnik

Fotografije: Miha Muck in Milan Brajnik, Ljubljansko geodetsko društvo

OD OCENJEVANJA VREDNOSTI BAVARSKIH PALAČ DO NADZORNE SOBE ISS

Strokovna ekskurzija študentov geodezije in geoinformatike v München

Sateliti, vesoljska plovila in nadzorni centri misij pogosto delujejo kot nekaj oddaljenega, skoraj nedosegljivega. Gre za nekaj, kar običajno spremljamo prek zaslonov, fotografij in novic, redko pa doživimo od blizu. Strokovna ekskurzija v München nam je ponudila prav to – vpogled v svet, ki stoji za vesoljskimi tehnologijami in razvojem novih rešitev. Ob tem smo hitro ugotovili, da ti projekti ne temeljijo zgolj na kompleksnih sistemih in tisočih vrsticah kode, temveč predvsem na ljudeh, ki svoje delo opravljajo z navdušenjem in izjemno predanostjo. Ekskurzija, ki je v okviru predmeta Projektna naloga potekala od 4. do 8. maja 2026, je združila obiske vodilnih evropskih institucij na tem področju: Tehniške univerze v Münchnu (TUM), podjetja OHB System AG ter nemškega centra za aeronautiko in astronautiko (DLR).

Študentje 2. letnika magistrskega študija GIG smo se 4. maja 2026 v zgodnjih jutranjih urah odpravili iz Ljubljane proti Münchnu. Prvi postanek nas je čakal ob jezeru Chiemsee, od koder smo se z ladjico odpeljali na otok Herreninsel. Tam smo obiskali veličastno palačo Ludvika II. Bavarskega, ob kateri so hitro stekle geodetske debate in šale o vrednotenju nepremičnin. Ugotovili smo, da bi bilo takšno palačo precej težko oceniti po metodi tržnih primerjav. Na otoku smo si ogledali še avguštinski samostan, nato pa pot nadaljevali proti Rosenheimu, prijetnemu bavarskemu mestu, znanemu tudi kot mestu vrtnic, kjer smo dan zaključili s kratkim večernim ogledom mestnega središča.

Slika 1: Pred palačo Herrenchiemsee na otoku Herreninsel.

Naslednji dan smo obiskali Tehniško univerzo v Münchnu (TUM). Na oddelku za geodezijo sta nas prijazno sprejela prof. dr. Thomas Kolbe, vodja katedre za geoinformatiko, ter prof. dr. Christoph Holst.

V uvodnem delu sta nam predstavila organizacijo oddelka, študijske programe in raziskovalno delo na področju geodezije ter opazovanja Zemlje. Sledila so kratka predavanja treh doktorskih študentov, ki so predstavili svoje raziskovalno delo, povezano z urbanimi digitalnimi dvojčki in prostorsko umetno inteligenco. Predstavljene raziskave so neposredno povezane s potrebami v praksi, zato je bilo še posebej zanimivo spoznati njihove pristope in zasnove rešitev.

Slika 2: Na obisku Tehniške univerze v Münchnu.

Slika 3: Obisk podjetja OHB, ki ima pomembno vlogo pri razvoju vesoljskih tehnologij.

V nadaljevanju dneva smo obiskali podjetje OHB, eno vodilnih evropskih podjetij na področju razvoja satelitov in vesoljskih tehnologij. Dr. Lena Stern je s sodelavcem predstavila delovanje podjetja ter nekatere

misije, pri katerih sodelujejo, med drugim PLATO, evropsko misijo za iskanje eksoplanetov, in SAR-Lupe, napreden nemški sistem radarskih satelitov za opazovanje Zemlje. Med obiskom smo si ogledali tudi nekatere razstavljene satelitske komponente ter maketo prihodnje lunarne baze. Posebno doživetje je bil obisk »clean rooma«, kjer v strogo nadzorovanih razmerah potekata sestavljanje in testiranje satelitov. Pred vstopom smo morali obleči posebne ISO-5 zaščitne uniforme, nato pa smo si ogledali laboratorije, testirno komoro ter proces sestavljanja komponent satelita CHIME, prihajajoče hiperspektralne misije programa Copernicus. Fotografiranje ni bilo dovoljeno, zato smo si skušali še toliko bolj v spomin vtisniti vse, kar smo imeli priložnost videti.

V sredo zvečer je na Allianz Areni potekala polfinalna tekma lige prvakov med Bayernom in PSG. Kljub napovedi dežja in pričakovani gneči smo se hitro strinjali, da je spremljanje takšnega dogodka s sošolci v središču Münchna priložnost, ki se ponudi le enkrat v življenju. V uradnem navijaškem območju smo si zagotovili prostor tik ob največjem zaslону ter tekmo spremljali v neverjetnem vzdušju skupaj z več tisoč navijači. Naslednji dan smo si Allianz Arenu ogledali še v živo ter obiskali garderobe, se sprehodili med tribunami in stopili tik ob rob igrišča.

V četrtek smo obiskali tudi nemški center za aeronavtiko in astronautiko DLR (nem. *Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt*), kjer nas je ob prihodu sprejela naša rojakinja dr. Irena Hajnsek. Prisluhnilo smo predstavitvi inštituta, ki se ukvarja z mikrovalovnimi in radarskimi podatki, nato pa še predstavitvi misije TanDEM-X, satelitske misije za izdelavo globalnega digitalnega modela reliefa z uporabo radarskih podatkov. Sledil je obisk TechLaba, kjer smo si ogledali transponder na strehi objekta, ki se uporablja za kalibracijo in preverjanje radarskih meritev, ter komoro za preizkušanje anten. Dan smo nadaljevali na oddelku za letalstvo, kjer smo si ogledali letala, opremljena z različnimi senzorji za zajemanje podatkov iz zraka. Pilot Thomas nas je tik pred poletom v Italijo popeljal skozi hangar ter nam iz prve roke predstavil svoje delo pri letalskem zajemu podatkov.

Slika 4: Obisk DLR in predstavitev njihovih raziskovalnih dejavnosti.

Sledil je ogled laboratorija za robotiko, kjer smo spoznali vse od robotov za vsakodnevna opravila do naprednih robotskih sistemov za uporabo na Luni in pri medicinskih operacijah. Pot skozi DLR smo nato

nadaljevali mimo nadzorne stavbe sistema Galileo, dan pa sklenili z obiskom nadzorne sobe mednarodne vesoljske postaje ISS. Na ogromnih zaslonih smo lahko v živo spremljali dogajanje na postaji in urnik astronautov, hkrati pa opazovali strokovnjake, ki skrbijo za delovanje postaje in komunikacijo z astronauti. Obisk nadzorne sobe nam je ponudil zanimiv vpogled v vsakodnevno delovanje in koordinacijo enega najkompleksnejših vesoljskih projektov današnjega časa. Večer je minil nekoliko bolj sproščeno, predvsem v znamenju druženja, saj je bila nočitev v Rosenheimu naša zadnja skupna na ekskurziji.

V petek smo se odpravili nazaj proti Sloveniji. Med potjo smo se ustavili še v rudniku soli Salzwelten, kjer smo se z rudarskim vlakcem zapeljali skozi podzemne rove, se z ladjico popeljali po podzemnem jezeru in preizkusili tudi znamenite lesene tobogane. Sledil je še kratek ogled Salzburga, nato pa smo se polni novih vtisov vrnili domov.

Slika 5: Pred vhomom v znameniti rudnik soli blizu Salzburga.

Ob koncu bi se radi iskreno zahvalili Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo ter Katedri za geoinformatiko in katastre nepremičnin, da smo se lahko udeležili ekskurzije. Posebna zahvala gre prof. dr. Jerneju Tekavcu za organizacijo programa ter prof. dr. Anki Lisec, asist. dr. Ani Potočnik Buhvald in asist. Nini Črnigoj za podporo, prijetno družbo in vse nepozabne trenutke med potovanjem.

Neja Flogie, v imenu študentov MA GIG

Fotografije: študenti MA GIG

ANTON PROSEN

OSEMDESETLETNIK

Toneta je mnogo od bralcev spoznalo predvsem kot profesorja in pedagoga že med študijem geodezije, saj je bil od leta 1983, torej večino svojega profesionalnega življenja, zaposlen na Katedri za prostorsko planiranje na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo. Težko ga je bilo spregledat pri aktivnostih Zveze geodetov Slovenije in Društva urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, z veseljem se je udeleževal (in se še) vseh strokovnih dogodkov, kjer je izmenjeval strokovne in osebne izkušnje s kolegi iz Slovenije in tujine. Ne moremo mimo njegove pomembne vloge pri razvoju Geodetskega vestnika, katerega urednik je bil deset let (2003–2013) ter revijo uvrstil ob bok mednarodno priznanih revij s področja geodezije in sorodnih strok. V stroki je izstopal predvsem kot povezovalc geodetskih in prostorsko načrtovalskih vsebin, posebej ljuba mu je tematika slovenskega podeželja. A vsi, ki Toneta poznamo, vemo tudi, da je zelo aktiven v različnih prostovoljnih društvih (Društvo psoriaticov Slovenije, Dnevni center aktivnosti za starejše), da se ukvarja z dobrotelstvom (član Rotary kluba Ljubljana), da še vedno podaja svoje znanje v okviru različnih združenj in društev ter goji redna srečanja s prijatelji in kolegi. Čeprav je bival tako v Novi Gorici kot v Ljubljani, ni nikoli zares zapustil rodnega Jasena pri Ilirski Bistrici. Tam je po upokojitvi domačijo spremenil v prijetno sodobno bivališče, kjer preživlja veliko časa. Verjetno boste povzdignili obrvi in se začudili, če vam zaupamo, da je Tone ljubitelj antikvitet, velik esteta, krojač in šiviljec, da mu niso tuje pletilke, da se je udeleževal kuharskih tečajev in nas s svojo kulinariko gostil na domačem vrtu na Rakovniku. Preprosto, ni je stvari, ki se je Tone ne bi lotil z veliko strastjo, natančnostjo in s svojo lastno noto. Za okrogli jubilej pa je največje darilo poklonil kar sam sebi, avtobiografsko knjigo Po klancu navzgor, v kateri je prijetno opisal vsa ključna obdobja svojega strokovnega in zasebnega življenja. Priporočam v branje.

Tone, vemo, da si še vedno poln energije, novih zamisli, projektov in idej, in želimo ti, da jih čim več udejanjiš! Vse najboljše ob jubileju!

*V imenu članov Katedre za prostorsko planiranje UL FGG
zapisala Mojca Foški*

V SPOMIN

LADISLAV ZIMA

1922–2026

Gospod Ladislav Zima, univ. dipl. inž. geodezije, je umrl 12. aprila 2026. Od njega so se poslovili v družinskem krogu na ljubljanskih Žalah.

Rodil se je 11. julija 1922 na Dovjem kot četrti otrok v skromni družini z osmimi otroki. Mama je skrbela za družino, oče pa je bil zaposlen kot železničar. V farni cerkvi sv. Mihaela ga je krstil župnik Jakob Aljaž. Po osnovni šoli na Jesenicah in gimnaziji v Kranju se je leta 1945 vpisal na gradbeno fakulteto v Ljubljani. Po ustanovitvi geodetskega oddelka v začetku leta 1946 se je prepisal na študij geodezije. Diplomiral je 26. junija 1952 s temo Preiskava fotogrametričnih objektivov z ozirom na distorzijo. Pred njim sta diplomirala leta 1950 Ivan Tomkiewicz in leta 1951 Ivan Golorej. Za njim so leta 1952 diplomirali Ivan Urh, Emil Gostič, Friderik Kovačec, Branko Makarovič, Mirko Kulovec in Marjan Jenko. Že med študijem se je preživljal sam z inštrukcijami in delom provizornega asistenta. Oče je bil ponosen na svoje otroke, saj so vsi prišli do poklica, Ladislav in Anton sta končala fakulteto.

Po odsluženju vojnega roka je bil od leta 1953 do 1956 zaposlen v Fotogrametrični sekciji Geodetskega zavoda LRS v Ljubljani. Po izobraževanju inženirjev Zime in Goloreja v ETH Zürich in tovarni Wild so julija 1955 kupili avtograf Wild A8. Na posvetovanju geodetskih strokovnjakov FNRJ o zemljiškem katastru v Novem Sadu leta 1955 je predstavil referat Geodetski instrumenti in tehnični pripomočki (<https://hrcak.srce.hr/broj/23080>). Predlagal je, da bi s kakovostnimi izdelki finomehanične delavnice IDRO iz Celja, Precizne mehanične delavnice Geodetskega zavoda LRS in Tovarne optičnih in steklopihalskih izdelkov v Ljubljani olajšali delo geodetskih strokovnjakov, prihranili veliko deviz in omogočili izvoz. V letih 1955 in 1956 je z geometrom Lovrom Dolinarjem in inž. Ivanom Tomkiewiczem postavljala in računal geodetske točke IV. reda na območju Ilirske Bistrice.

Med letoma 1956 in 1964 je bil inž. Zima direktor Geodetskega zavoda Celje.

Po vrnitvi v Geodetski zavod SRS je bil med letoma 1964 in 1970 šef operative, do leta 1973 tehnični direktor in do leta 1976 direktor raziskovalnega inštituta.

Leta 1976 se je zaposlil kot učitelj strokovnoteoretičnih predmetov v Gradbeni tehniški šoli (kasneje Srednji gradbeni šoli Ivana Kavčiča, Srednji gradbeni in ekonomski šoli, Srednji gradbeni, geodetski in okoljevarstveni šoli Ljubljana in sedaj Srednji gradbeni, geodetski, okoljevarstveni šoli in strokovni gimnaziji Ljubljana). Dijakinje in dijaki so ga cenili kot vztrajnega in pedantnega učitelja geodetskih in izravnalnih računov ter skrbnega in potrpežljivega razrednika. Inž. Zimo sem spoznal v šolskem letu 1983/84, ko sem med izkušenimi kolegi skušal najti mesto v geodetski zbirki. V tej sobi se niso zbirali le učitelji geodetskih predmetov med odmori. Bila je prostor za pogovore z dijaki, izmenjavo izkušenj, prevzem instrumentov in pribora za praktični pouk, geodetsko risanje, zbirka knjig. Vsi geodetski tehniki in geodetski operaterji jo poznajo. Inž. Zima je bil v obdobju 1976–1992 član redakcijskega odbora Geodetskega lista, zato je bila v njegovi omari poleg Geodetskih vestnikov zbirka Geodetskih listov. Všeč mu je bilo, ko sem napisal program za izračun približnih koordinat točke na osnovi izmerjenih notranjih smeri in vertikalnih kotov proti dvema danima točkama (<https://hrcak.srce.hr/file/427042>). Skupaj sva s HP 25 presedlala na HP 15C, ki zna računati s 3 x 3 matrikami. To je bil hud preskok z analogne Gaussove eliminacijske metode. Takrat sta izšla učbenika dr. Jureta Beseničarja Geodetski in izravnalni računi 1 (1986) in Geodetski in izravnalni računi 2 (1987). Recenzenti so bili Marjan Jenko, Ladislav Zima in Franc Račič. Učitelje matematike je bilo težko prepričati, da je matrični račun primeren za srednjo šolo, a je uspelo. Opremili smo se s Commodorji 64 in kasneje s PC-ji z operacijskim sistemom MS-DOS, AutoCAD-om 2.6, risalnikom A3 in pogumno zakorakali v bolj digitalno obdobje.

Po upokojitvi leta 1987 je prihajal na šolo na novoletna srečanja upokojenih učiteljev ter navduševal z uglajenostjo, razgledanostjo in mirnostjo.

Tako rekoč do svoje smrti v 104. letu je bil vedrega duha, povsem bister in z zanimanjem za vse, ne samo za ožjo družino, rad je komentiral tudi družbene dogodke doma in po svetu.

V svojem in v imenu slovenskih geodetinj in geodetov izrekam družini iskreno sožalje.

Miran Brumec,

za Ljubljansko geodetsko društvo in Zvezo geodetov Slovenije